

Impressie excursie Haags Modernisme

Impressie van een van de excursies (lezing en busrondrit) over Haags Modernisme onder leiding van Marcel Teunissen die op 6 en 13 juni 2019 plaatsvonden.

Op donderdag 6 juni 2019 kregen we van Marcel Teunissen een boeiende lezing over Haags Modernisme (1918-1940), een week later gevolgd door een busrit, die ook door Marcel begeleid werd. Marcel trok lijnen van de stedenbouw met bijbehorende prominente namen naar de architectuur met zijn architecten, geïllustreerd met duidelijke foto's en verhalen. De verschillende invalshoeken maken het verhaal toegankelijk voor een divers publiek: voor mensen die er nog niet zo veel van afweten tot diegenen die al een behoorlijke kennis hebben. Geschiedenis van zowel stedenbouw als de daarbij behorende architectuur en zeker ook van de panden kwam aan bod. De achtergronden van hoe e.e.a. tot stand kwam, grappige details over kleine gebeurtenissen die bepalend werden voor de inrichting van de locatie of van het pand. De geschiedenis van de diverse panden met foto's was heel boeiend. Typisch een verhaal voor de Vrienden: karakteristieke kenmerken van onze stad en dat geheel onderbouwd!

Bijzondere weetjes waren bv. dat we in Den Haag niet alleen binnenscholen hadden, maar ook buitenscholen (om gezondheidsredenen). De eerste in de Doornikse straat van architect Pet (1933). Ook dat onze Academie van Kunsten (aan de Princessegracht) de eerste van Nederland was (1682) en later herensociëteit werd, totdat Willem I de functie weer herstelde en Plantenga en Buijs&Lürsen de opdracht kregen er een nieuw gebouw neer te zetten. Het kreeg een 'verbinding' met het Bauhaus, want tevoren was het een gebouw met zuilen ervoor.

De lezing werd in ruime mate met foto's geïllustreerd, zowel terugblikkend in de geschiedenis tot aan de laatste renovaties! Het was fantastisch.

Op de rondrit een week later toonde Marcel zich een zeer deskundige gids. Rijdend langs een scala van gebouwen van verschillende stijlen werd ons steeds de architect genoemd en de bijzonderheid van het gebouw en vaak zijn geschiedenis. Zo maakte de Nirwanaflat bijvoorbeeld van oorsprong deel uit van een plan van vijf torens en oogt het gebouw zo plomp omdat het dubbel zo hoog was gepland. De flat werd ontworpen en gebouwd door Jan Duiker en Jan Gerko Wiebenga in de periode 1926 tot 1929. Dit gebeurde in de stijl van de Nieuwe Zakelijkheid. Hierbij speelden functionaliteit, leefbaarheid en

rationaliteit de hoofdrol. Het was destijds het hoogste gebouw in Nederland van gewapend beton.

En zulke toelichtingen kregen we bij heel veel gebouwen, teveel om op te noemen.

Wel dient nog vermelding dat we tussendoor nog even zijn uitgestapt bij twee bijzondere villa's.

In de jaren dertig ontwerpt Rietveld een drietal huizen in de Haagse villawijk Benoordenhout, waaronder Villa Mees: een variant op een compositie van kubus en cilinder. Bij Villa Mees bevat de cirkelvorm een woon- en muziekkamer; het dak is als terras ingericht.

Er tegenover staat de witte Villa Hartog, omgeven door een tuin, gebouwd in de stijl van de Nieuwe Zakelijkheid in 1937-1938 naar ontwerp van J.B. van Loghem. De villa is vanwege de algehele architectonische en technische vormgeving, zowel wat het exterieur als wat het interieur betreft, een representatief voorbeeld van de Nederlandse bijdrage aan het Nieuwe Bouwen in de periode 1920-1940. Als zodanig is zij van algemeen belang wegens de betekenis voor de ontwikkeling van de moderne architectuur. Essentieel voor dit werk uit de laatste periode van Van Loghem is de functionele ordening van de vertrekken in een diagonale as, waarbij het voornaamste vertrek, de woon-eetkamer, door middel van een gebogen wand met veel glas op de tuin en de zon is gericht. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed).

En zo kregen we een rijk geïllustreerd beeld van het Modernisme in de architectuur.